

Skyggeflåde, portmanteau og puttetid – Den Danske Ordbog opdateres

Fredag den 7. november opdateres *Den Danske Ordbog*. Med opdateringen tilføjes 573 nye opslagsord og 14 nye faste udtryk. Derudover er 141 eksisterende opslagsord blevet revideret.

Men hvorfor har det betydning for det danske sprog og det danske samfund at en ordbog udvides og ajourføres? Det har ikke hindret skyggeflåder i at sejle ud at ordet først nu optages i *Den Danske Ordbog*.

Alligevel er det essentielt at ordet *skyggeflåde* optages i en betydningsordbog som *Den Danske Ordbog*, der omhyggeligt kortlægger ords betydning og faktiske brug i sproget. Sprog er kommunikation, og i al slags sproglig kommunikation, også på tværs af generationer og sociale og geografiske skel, er det afgørende at have en fælles forståelse for hvad ordene betyder, og hvordan de sædvanligvis bruges – og hvordan andre derfor opfatter ordene. Denne fælles forståelse er *Den Danske Ordbog* med til at sikre, og derfor er ordbogen fundamental for det danske sprog – og for den demokratiske dialog.

“På samme måde som motorveje og jernbaneskiner er trafikal infrastruktur der binder landet sammen, er vores sprog kulturel infrastruktur der forbinder mennesker. *Den Danske Ordbog* er en afgørende brik i denne infrastruktur – både når man skal forstå hvad andre skriver eller siger, og når man selv skal gøre sig forståelig,” udtaler direktør for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab Karen Skovgaard-Petersen.

Portman-hvaffornoget?

Det er ikke kun nye ord i sproget, såsom *skyggeflåde*, der tilføjes til ordbogen i denne opdatering. *Den Danske Ordbogs* redaktion finkæmmer hele tiden sproget med sprogteknologiske metoder for at lokalisere ord som sprogbrugere kan støde på og have brug for at slå op, for eksempel *portmanteau*, *tyvte*, *stilladsere* og ikke mindst *puttetid*, som alle nok kender betydningen af, men som alligevel har fortjent en plads i en ordbog.

“Vi har et ansvar – både for eftertiden og for befolkningen og sproget her og nu – for at få registreret alle de ord der omgiver os,” udtaler direktør Karen Skovgaard-Petersen.

“Om 100 år skal vi kunne kigge tilbage og bruge ordbogen til at læse og forstå tekster fra hele ordbogens periode, fra 1950 til nu.”

Den Danske Ordbog redigeres af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og er tilgængelig på ordnet.dk/ddo og sproget.dk. Opdateringen og vedligeholdelsen af ordbogen er i 2025 støttet af Carlsbergfondet og Kulturministeriet.

Kontakt

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Christians Brygge 1, 1219 København K

- Seniorredaktør Lars Trap-Jensen, ltj@dsl.dk, tlf.: 28 93 79 05
- Seniorredaktør Henrik Lorentzen, hl@dsl.dk, tlf.: 29 72 62 90
- Projektleder Laurids Kristian Fahl, lkf@dsl.dk, tlf.: 25 85 15 25

Om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Læs mere om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab på dsl.dk.

- Direktør Karen Skovgaard-Petersen, ksp@dsl.dk, tlf.: 29 62 46 95

Fakta om opdateringen

Den Danske Ordbog redigeres af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og opdateres to gange om året. Opdateringen i november 2025 indeholder:

- 573 nye opslagsord
- 14 nye faste udtryk
- 14 nye betydninger
- 141 ændringer i eksisterende opslagsord

Eksempler

Nye opslagsord

airfryer, bolsjebede, ferieramt, fronte, interkønnet, kanelnurre, kildefører, klubfarve, krea, meyer, neurodiversitet, orgasmekløft, portmanteau, puttetid, saltbage, skyggeflåde, stealthing, tyvte, vægttabsmedicin

Nye faste udtryk

bide til bolle, danse på nogens grav, gå på æggeskaller, handle på, kritisk infrastruktur, sort bælte, trække tråde (til), zone ud

Nye betydninger

gro ('lade noget vokse'), *margretheskål* ('selskabsleg'), *padle* ('trække tiden ud'), *sanke* (fx brænde eller urter), *trawle* ('gennemse')

Ændringer i eksisterende opslagsord

affære

- Før: "kærlighedsforhold af kortere varighed, ofte mellem to der ikke er gift med hinanden"
- Nu: "romantisk eller seksuelt forhold uden for ægteskab eller fast forhold som ofte holdes hemmeligt for omgivelserne"

Betydningen har flyttet sig fra "kortvarigt kærlighedsforhold" i den historiske ordbog *Ordbog over det danske Sprog* til nu meget ofte at have med utroskab at gøre. Derudover er en affære i dag ikke nødvendigvis et kærlighedsforhold.

menstruationscyklus

- Før: “forløbet fra en menstruationsblødning til den næste”
- Nu: “månedligt tilbagevendende forløb hos kvinder der bl.a. indebærer menstruation, ægløsning og hormonelle forandringer”

Den hidtidige beskrivelse var underformidlet, og der var ingen eksempler på ordet i brug. Nu kan man klikke sig direkte videre til opslagene *menstruation* og *ægløsning*, og der er tre citater fra autentisk sprogbrug.

psykopati

- Før: “gennemgribende sjælelig afstumpethed med symptomer som samvittighedsløshed, følelseskulde og mangel på personlig moral • psykopati medfører ofte asocial eller kriminel adfærd”
- Nu: “personlighedsforstyrrelse der bl.a. viser sig ved manipulerende adfærd, selvovervurdering, impulsivitet og manglende evne til at leve sig ind i andre menneskers følelser • betegnelsen er forældet som fagterm, i stedet benyttes bl.a. *dyssocial personlighedsstruktur*”

Den reviderede forklaring er mere i tråd med faglige beskrivelser som fx på lex.dk og understreger at betegnelsen ikke længere er gængs blandt fagfolk.

[Se hele listen over ord og udtryk i denne opdatering af *Den Danske Ordbog*.](#)

Illustrationer

Fotos: Kirsten Appel, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

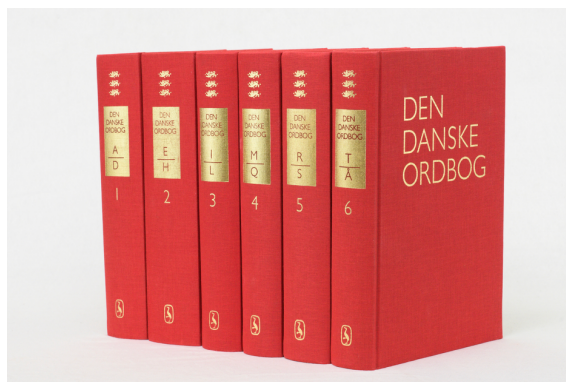
dsl.dk/presse/billeder/ddo-november-2025-ordsky-firkant

dsl.dk/presse/billeder/ddo-november-2025-ordsky-skeb

dsl.dk/presse/billeder/ddo-bog1

dsl.dk/presse/billeder/ddo-bog2

dsl.dk/presse/billeder/dsl_sort.png

dsl.dk/presse/billeder/dsl_blaa.png